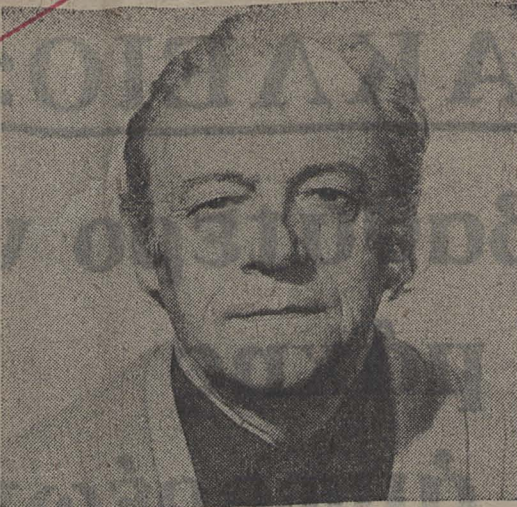

Η ΑΥΓΗ ● ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ 1979

Ο ΓΛΥΠΤΗΣ ΜΕΜΟΣ ΜΑΚΡΗΣ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗΝ «ΑΥΓΗ»:

«Κεντρικός άξονας στήν τέχνη μου είναι ο άνθρωπος και οι σχέσεις του...»

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΕ μιά έκθεση που τοποθετείται στα πλαίσια των πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ Ελλάδας και Ουγγαρίας, επανέρχεται καλλιτεχνικά στη χώρα μας ο Άγαμέμνωνας Μακρής, που θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους γλύπτες διεθνώς. Η έκθεση του Μέμου Μακρή στην Έθνικη Πινακοθήκη (7 Μαρτίου — 15 Απριλίου) είναι αναδρομική του καλλιτέχνη και περιλαμβάνει έργα του από το 1942 ως το 1978.

Φαίνεται την εξέλιξη της δουλειάς του — όπως λέει ο ίδιος — σε διάφορες περιόδους μέσα από μία συνέχεια περιεχομένου και τεχνικής. Περιλαμβάνονται ακόμη σχέδια έργων που έχουν γίνει για σπουδές ή για προετοιμασία ενός έργου που θα έμπαινε σε κάποιο δημόσιο χώρο, όπως και πορτραίτα από μάρμαρο.

Η γλυπτική του Μέμου Μακρή προορίζεται κυρίως για δημόσιους χώρους. Ο ίδιος χαρακτηρίζει τη δουλειά του σαν μία προσπάθεια να επανέλθει η γλυπτική στο χώρο της, δηλαδή το φυσικό περιβάλλον για να έρθει σε επαφή με το κοινό μακριά από την μουσειακή αντίληψη της τέχνης.

Το σύστημα των γκαλερί — τονίζει ο καλλιτέχνης — δημιουργεί

μια προσωπική χρήση για το έργο τέχνης. Πρόκειται για μία αντίληψη που άρχισε από την Ανανγέννηση και φτάνει ως τις μέρες μας.

Έτσι το αίσθημα για την έκθεση σε δημόσιο χώρο μένει ανεκπλήρωτο. Στην Ελλάδα υπάρχουν κάποιες πρωτοβουλίες, σε πολύ περιορισμένη κλίμακα. Και αυτό οφείλεται κυρίως στη δομή της ελληνικής κοινωνίας.

Στην Ουγγαρία είναι ένα φαινόμενο που τείνει να εξαπλωθεί. Η δουλειά μου έχει άμεση σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση και τον ρόλο που έχει να παίξει σχετικά με τον πολιτισμό.

— Πώς βλέπετε την εξέλιξη των εικαστικών τεχνών στην Ελλάδα;

— Εκείνο που διαπιστώνω είναι η ύπαρξη πολλών γκαλερί. Αυτό δείχνει πως υπάρχει ένα κοινό — περιορισμένο ίσως άφουκνείται μόνον σε αίσουσες τέχνης — που όμως δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον. Στην Ελλάδα ακόμη υπάρχει ένα δημιουργικό ανθρώπινο δυναμικό και αυτό φαίνεται από τη συμμετοχή του με Διεθνείς Μπιενάλε. Όμως πρέπει να δημιουργηθούν οι κατά-

Έργο του Μέμου Μακρή.

λιγες συνθήκες στον τόπο μας για αυτό το δυναμικό.

Πιστεύω πως το πλαστικό αίσθημα δεν έλλειψε ποτέ από την Ελλάδα. Και το διαπιστώνουμε ακόμα και από γλύπτες που από την φορά των πραγμάτων ασχολούνται με αντικείμενα διακοσμητικού χαρακτήρα.

Ο Μέμος Μακρής θεωρείται ο καλλιτέχνης που έφερε το ελληνικό στοιχείο στην Ουγγρική τέχνη. Η δουλειά του χαρακτηρίζεται από την αντίληψη μιας φόρμας που φέρνει μέσα της ένα αρχαϊκό στοιχείο.

— Από πού άντλητε τη θεματολογία για τα έργα σας;

— Όλα τα έργα μου έχουν έναν ανθρωποκεντρισμό. Αντιλήψα τα θέματά μου από βιώματα άμεσα, συγκινησιακά, από τις ανθρώπινες σχέσεις. Για μένα οι άνθρωποι σχέσεις δεν έχασαν ποτέ το ενδιαφέρον τους. Ακόμα μερικά γλυπτά μου έχουν μία καθαρά λυρική διάθεση.

— Πώς βλέπετε το γεγονός της έκθεσής σας στην Ελλάδα, ύστερα από τόσα χρόνια;

— Η έκθεσή μου αυτή γίνεται για να δώ τόσο θάρρος όσο και αμφισβήτηση με τον χώρο του. Περιμένω με αγωνία τις αντιδράσεις

του κοινού. Τα 80 χρόνια που λείπω, δημιουργήθηκε στην Ελλάδα μιά κατάσταση που μ' ερεί να ναι έντελως διαφορετική από τη δική μου ή των ανθρώπων που μέχρι σήμερα με περιστοίχισαν με το ενδιαφέρον τους. Άλλωστε από τα αποτελέσματα αυτής της έκθεσης θα εξαρτηθεί και μιά μελλοντική παρουσία μου στην Ελλάδα με δική μου πρωτοβουλία, αυτή τη φορά.

Τα πρώτα έργα του Μέμου Μακρή φτιαγμένα στην Ελλάδα μετά τη Σχολή είναι δουλεμένα σε μάρμαρο. Στην Ουγγαρία δούλεψε κυρίως το μέταλλο, χαλκό, μολύβι, μπρούτζο.

Δημιούργησε μικρές συνθέσεις, φιγούρες, κεφάλια καθώς και τεράστια μνημειακά έργα από σφυρηλατημένες οξυγονοκολλημένες πλάκες χαλκού. Στην Ελλάδα πιο γνωστό είναι το έργο του «Μαουγκάουζεν», αφιερωμένο στη μνήμη των θυμάτων του ναζισμού.

Ακόμη είναι γνωστή η ιστορία ενός από τα μνημειακά έργα του που δωρήθηκε από τον ίδιο στον δήμο Δάφνης και που καταστράφηκε από τους δικτάτορες στην διάρκεια της επταετίας.

Κλείνοντας τη συζήτησή μας ο Μέμος Μακρής τόνισε:

● Θεωρώ θετικό στοιχείο το γεγονός πως οι καλλιτέχνες έχουν στραφεί στο να δουλεύουν κατευθείαν τα σκληρά υλικά. Αυτό αναγκαστικά απομάκρυνε την τέχνη από έναν ακαδημαϊσμό και την ξαναπλούτισε με ένα στοιχείο χειρωνακτικής εργασίας. Αυτή η πάλη με το υλικό έδωσε καινούργια έκφραση μέσα στην τέχνη. Και αν υπάρχει ακόμη συγκίνηση από τη λαϊκή τέχνη είναι γιατί μέσα σ' αυτήν βρίσκουμε την πάλη του ανθρώπου για την κατάκτηση της ύλης.

● Βασικό διδάγμα της τέχνης του αιώνα μας, ανεξάρτητα από τις διάφορες τάσεις ή σχολές είναι πως όλοι δουλεύουν κατευθείαν τα υλικά όπως ένας παλιός λαϊκός τεχνίτης.

● Έγώ προσωπικά, δεν ξεκινάω από τη θέληση να ανανεώσω μία παράδοση. Προσπαθώ να εκφράσω τον παραδοσιακό τρόπο της Πλαστικής. Και νομίζω πως αυτή η πάλη μου με τα υλικά με οδηγεί στην ανανέωση της φωνής.

Π. ΚΟΥΝΕΛΑΚΗ

